

DOCUMENT DE TREBALL

INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS
REPORTS DE LA RECERCA A CATALUNYA
2003-2009
Comunicació

Report elaborat per Josep M. Casasús (director), Lluís Codina i Ricard Monistrol

DOCUMENT DE TREBALL

Si teniu cap comentari, podeu adreçar-vos a or@iec.cat

Barcelona, gener 2013

Report de la Recerca en Comunicació

Sumari	Pàgina
Resum	3
1. Introducció	4
1.1. Publicació en revistes indexades	5
1.2. Altres indicadors	7
2. Recursos: Entitats, Recursos Humans i Projectes	8
2.1. Entitats	8
2.2. Recursos Humans	9
2.3. Projectes de recerca	12
2.3.1. Projectes del Plan Nacional de I+D+I	14
2.3.2. Ajuts de la Generalitat de Catalunya	15
2.3.3. Convenis	15
3. Resultats de la recerca	16
3.1. Articles a bases de dades internacionals	17
3.2. Publicacions catalanes en Comunicació	20
3.3. Tesis doctorals	22
4. Conclusions	22
Fonts principals consultades	25
Llocs web més consultats	25

Resum

Aquest report presenta l'activitat de recerca en Comunicació duta a terme en el període 2003-2009, tant dels àmbits teòrics dels estudis com dels sectors socials. Es fa palesa una millora progressiva dels resultats de la recerca en aquest àmbit a Catalunya: en la publicació de revistes indexades en bases de dades internacionals; en la producció de tesis doctorals; en grups de recerca reconeguts; i en projectes competitius. També es recullen dades d'entitats en les quals es du a terme la recerca en Comunicació a Catalunya, de recursos humans i de diverses línies de finançament de projectes. Es descriu breument la metodologia seguida per a la compilació d'articles a bases de dades internacionals, i finalment, es detallen els punts forts i els punts febles de la producció científica en aquest àmbit.

1. Introducció

A continuació es presentarà un estat de la qüestió sobre el que ha estat la recerca en Comunicació en el període 2003-2009. Què es suposa que hem d'entendre per Comunicació com a camp de recerca va quedar establert en el primer d'aquests Reports, i una forma possible de representar-ho consisteix en fer una enumeració dels seus àmbits teòrics i dels seus sectors socials i econòmics. Les dues taules següents expressen aquestes idees.

Taula 1a. Àmbits teòrics en els estudis de la Comunicació
--

Taula 1b. Sectors de la Comunicació
--

Un cop establert l'abast teòric d'aquest Report, volem recordar una distinció que no semblarà estranya al lector d'aquest Report: una cosa és la informació i una altra la seva interpretació. Les dades, en el millor dels casos, són unívokes, per exemple, l'afirmació de què en el període X, el nombre de persones que formaven part del personal docent i investigador de les universitats catalanes era igual a N, mentre que en el període Z era M. Aquesta és la informació, i amb una mica de sort, és acurada (donant per vàlida la font). A partir d'aquí venen les interpretacions. En aquest informe ens em centrat en fonts que considerem acurades (es citen en cada cas en les taules corresponents), i després hem procurat aportar les nostres interpretacions.

Com és lògic, hem procurat que les nostres interpretacions estiguin fonamentades, esperem i desitgem que siguin raonables i, en tot cas, creiem que son part de les que es poden derivar en cada cas de forma raonable de les dades (segurament hi ha moltes altres).

En aquest sentit, i avançant algunes interpretacions que esperem es puguin apreciar en els capítols següents, entenem que si hi hagut alguna tendència clara en el període considerat en aquest Report és la millora progressiva en els resultats de la recerca en Comunicació a Catalunya.

DOCUMENT DE TREBALL

Bé es cert que es partia d'una situació prèvia tan poc òptima que el marge de millora era realment ampli. Sigui com sigui, el cert es que aquesta millora s'ha produït almenys en aquests apartats:

1. Publicació en revistes indexades en bases de dades internacionals
2. Producció de tesis doctorals
3. Grups de recerca reconeguts
4. Projectes competitiu

En els capítols següents es presenten les dades de forma més detallada, per la qual cosa aquí únicament presentem una visió ràpida de cadascun dels apartats anteriors. Pel seu interès i importància intrínseques destaquem el possible significat del primer dels apartats.

1.1. Publicació en revistes indexades

Com es sabut, un dels indicadors científics més utilitzats des de fa dècades és el nombre de ítems científics (principalment articles de revista i comunicacions a congressos) publicats en revistes o actes que, a la seva vegada, estan indexats en bases de dades nacionals e internacionals.

Sembla convenient recordar que la racionalitat d'aquest indicador es el següent: des del moment que les principals bases de dades únicament seleccionen les revistes i congressos que responen a uns criteris (de vegades força exigents) de qualitat, la presència en aquestes bases de dades es, a la seva vegada, un indicador de qualitat.

Malgrat tot, en el camp de la recerca en Comunicació, tant a l'Estat espanyol com a Catalunya, aquesta idea ha estat assumida de forma relativament recent per part dels investigadors, com demostra la baixa presència tradicional de publicacions de comunicació en aquestes bases de dades.

El motiu segurament ha estat la vinculació més propera, en moltes ocasions, de l'activitat acadèmica en Comunicació al camp del pensament, l'assaig i, fins i tot, a l'àmbit de les Humanitats que no pas a les Ciències Socials.

DOCUMENT DE TREBALL

Malgrat tot, si alguna cosa demostren les dades que es veuran en els capítols següents es que s'està produint una derivació segurament definitiva cap el que podríem considerar una "normalització" de l'activitat científica en Comunicació. En particular, si entenem per "normalització" una tendència creixent a publicar resultats de recerca en revistes indexades en bases de dades internacionals.

Com es veurà més endavant, aquest indicador ha experimentat un notable augment tant en l'Estat espanyol com a Catalunya, essent molt més destacat aquest últim. La raó d'aquest canvi sens dubte ha estat una molt més gran penetració, tant a les Ciències Socials com a les Humanitats, del que podríem anomenar la cultura de la ciència avaluada, segons la qual únicament es considera una contribució científica si aquesta ha estat avaluada d'una forma determinada, la qual moltes vegades ho es també de manera competitiva, de forma que l'obtenció d'un aval significa eliminar a uns competidors pels mateixos recursos, ja sigui simple (o gens menys) reconeixement o una determinada dotació econòmica (o les dues).

Aquesta es un cultura que, a la seva vegada te un doble origen: el camp de les ciències experimentals i la forma anglosaxona d'interpretar l'activitat científica.

Com es sabut, a poc a poc, s'ha anat estenent aquesta pressió a totes les branques del món acadèmic i a la major part dels països del món, al que Catalunya no ha estat aliena, segons la qual tota ciència, o tota contribució científica, en primer lloc, ha de ser avaluada, i en segon lloc ha de tenir abast internacional.

La primera part, pel que fa a publicacions, s'assoleix mitjançant la idea de què únicament es consideren publicacions científiques aquelles que es publiquen a revistes que practiquen una avaluació del treballs, no tant, per part del cos editorial de la revista, sinó per experts del mateix camps dels autors de l'article i què sempre han de ser externs al cos editorial. Aquest és el nucli de l'anomenat sistema d'avaluació per experts (o peer review system, en anglès).

La segona part s'assoleix precisament a través de les bases de dades d'abats internacional, què són les que tenen la capacitat de connectar investigadors de tot el

DOCUMENT DE TREBALL

món amb autors de tot el món. És precisament, el fet que un article es publiqui en una revista indexada en una base de dades el que posa les bases per tal que aquesta contribució pugui ser trobada o descoberta per investigadors del qualsevol lloc del món. Òbviament, la internacionalització s'aconsegueix de forma molt més completa si el treball en qüestió es publica en llengua anglesa.

1.2. Altres indicadors

Hem mencionat tres grups de dades que també han tingut un notable increment, a saber: (1) la producció de tesis doctorals, (2) el nombre de grups de recerca reconeguts i (3) el nombre i la dimensió econòmica de projectes de recerca competitius.

La lògica que segueixen aquests indicadors és molt similar a la que ja hem discutit a l'apartat precedent. En els tres casos estem davant el que hem anomenat ciència avaluada i que podríem dir també ciència normalitzada atès el gran reconeixement que aquesta modalitat de ciència obté a tot el món.

Pel que fa a les tesis doctorals, els Departaments de Comunicació no ha deixat d'evolucionar cap a una forma cada cop més exigent de superació dels treballs de recerca que donen dret al títol de doctor, principalment en la forma de processos molt regulats en un doble sentit: no és suficient el títol de doctor per a poder dirigir tesis, ni es poden presentar tesis a la seva defensa sense superar uns determinats filtres i controls de qualitat. Aquests criteris que no han deixat d'incrementar-se en aspectes qualitatius i no tant quantitativs, abandonant progressivament la idea que una tesi havia de ser, necessàriament un treball de molts i molts centenars de pàgines, fruit pot ser de tota una vida d'estudi i dedicació. Per contra, cada cop es considera un criteri de qualitat que la tesi es completi en un temps determinat i que aquesta presenti indicadors de qualitat, de vegades sota la forma d'informes externs i/o d'un dossier de publicacions prèvies, sota la forma de l'anomenat "treball en progrés" (work in progress).

Finalment, tant pel que fa al fet que un grup obtingui un reconeixement o li sigui concedit un projecte de recerca implica que el grup a aconseguit un tipus d'ajut competitiu. És a dir, no ha estat fruit d'una decisió administrativa, o d'una contractació

DOCUMENT DE TREBALL

amb una empresa; sinó que el grup reconegut o el grup que ha obtingut l'ajut ha hagut de competir amb altres grups a través, un cop més d'un procés d'avaluació en el que també ha intervingut la figura dels "pars" o experts externs a l'organisme que convoca el reconeixement o l'ajut per a projectes.

Com hem avançat, aquests són també tres àmbits en els que podem tornar a assenyalar la que Ciència de la Comunicació a Catalunya ha entrat, esperem que de forma irreversible en el que podríem anomenar una "Ciència Normal".

2. Recursos: Entitats, Recursos Humans i Projectes

2.1. Entitats

En aquest apartat recollim les dades de les Entitats dins les qual es du a terme la recerca en Comunicació a Catalunya. Probablement, és la infraestructura més important de la recerca, ja que, tal com hem assenyalat en la Introducció (Capítol 1), una de les característiques del passí al que hem anomenat la "Ciència Normal" implicaria que cada cop la recerca es du a terme més en el si d'un grup, i no tant de forma individual com el sistema anterior, situació en la que predominava el treball tipus d'assaig o pensament, a la seva vegada molt més propici al treball individual.

Òbviament, una bona àrea de coneixement necessita les dues classes de treballs: articles o comunicacions fruits de recerques avaluades, i obres de pensament; però és la primera classe de producció la que, d'acord amb el consens més ampli, es considera l'indicador més característic de la producció científica com a tal.

En tot cas, podem veure que en la data de preparació d'aquest Report, s'han pogut reconèixer a Catalunya un total de 31 grups de recerca que han obtingut un reconeixement per part de la Generalitat de Catalunya.

D'acord amb aquestes dades, el sector amb grups reconeguts és la Comunicació Audiovisual, mentre que el centre amb un major nombre de grups seria la Universitat Autònoma de Barcelona, amb 8 grups. A continuació, seguirien la Universitat Pompeu

DOCUMENT DE TREBALL

Fabra (amb 7), la de Barcelona i la Universitat Oberta de Catalunya (amb 4 grups cadascuna), Ramon Llull (1), Rovira Virgili (1) i Vic (1). Finalment, es pot veure que hi ha també dos grups d'organismes de la Generalitat de Catalunya i un grup que es part d'una fundació pública (Xarxa TECNIO).

D'altra banda, pel que fa a la tipologia de grups, la més nombrosa (amb 17) és la que correspon a Grups de Recerca Reconeputs. Això implica grups amb una bona massa crítica d'investigadors amb un bon historial de recerca.

D'aquells grups dels que s'ha pogut obtenir l'any de creació, la major part (10) han estat creats a partir de l'any 2001. Si considerem que en el Report anterior publicat a l'any 2003 es podien identificar únicament 15 grups de recerca amb algun grau de reconeixement, podem concloure que, amb una massa crítica no sensiblement més gran de professorat amb capacitat de fer recerca, com podrem veure a continuació, en canvi han augmentant molts els grup de recerca reconeguts.

Com podrem veure després també en l'apartat de publicacions, això significa que el professorat del nostre sistema universitari ha dut a terme un esforç, en aquest cas d'enquadrament de les seves activitats de recerca en unitats més grans (els grups de recerca), i per tant amb més capacitat col·laborativa en el camí cap això que en aquest Report estem identificant com a Ciència Normal. Dit d'una altra forma: amb recursos humans incrementats, però no de forma dramàtica, s'estan produint molt més resultats i d'una manera més ajustada al consens del que representen les bones pràctiques en l'àmbit de la recerca.

Taula 2.1. Entitats públiques i privades de recerca en Comunicació

2.2. Recursos Humans

En el moment de considerar les dades corresponents als recursos humans, no hi ha dubte que l'apartat més significatiu és el nombre de persones contractades en el si del sistema Universitari de Catalunya sota la categoria de Personal Docent i Investigador (PDI).

DOCUMENT DE TREBALL

És una categoria molt àmplia certament, ja que abasta des de personal investigador en formació (com a professors ajudants i professors lectors) fins a catedràtics i diverses categories de professors sèniors, passant per professors associats. En tot cas, el PDI forma la massa crítica dels investigadors en Comunicació, i del seu nombre i capacitat és evident que dependrà el gruix de la recerca.

Si observem les dades agregades podem detectar un fort augment del PDI en el període considerat, en passar d'un total de **271** PDI en el curs 2002-2003 a un total de **373** PDI en el curs 2008-2009, és a dir, un increment de **102** professors en total. És un increment notabilíssim. La raó òbviament ha estat el gran desplegament de noves titulacions en les diverses universitats catalanes amb oferta de formació en Comunicació Social (principalment graus en Publicitat, Periodisme i Comunicació Audiovisual) en aquest període.

Ara bé, com argumentarem a continuació, aquesta no és una dada molt significativa a efectes de la recerca, ja que l'augment principal (**65**) va correspondre a professors **Associats**. Com es sabut, al sistema universitari de l'Estat espanyol hi ha una categoria que dificulta l'anàlisi quan tractem de la recerca. Es tracta de la figura precisament del professor Associat, justament la que ha experimentat l'augment més important. En teoria, es tracta d'un tipus de professorat que en principi ho és a temps parcials (amb excepcions) i, sempre en principi, no té responsabilitats de recerca.

En tot cas, com estem veient és, amb molta diferència, el tipus de contracte més nombrós i notablement a les tres universitats de més pes demogràfic del sistema català (UB, UAB i UPF). Això es podria justificar en part pel fet que les titulacions universitàries de Comunicació estan fortament vinculades a professions més que a un àmbit del coneixement.

En tot cas, i malgrat l'advertiment que hem fet en relació a la seva vinculació de facto a la recerca, no deixa de ser un problema des del punt de vista de la productivitat científica el fet que el gruix del PDI d'una àrea de coneixement estigui format per professorat amb dedicació parcial, per una banda, i sense vinculació formal o explícita a la recerca bàsica per altra, com és el cas dels professors associats.

DOCUMENT DE TREBALL

En aquest sentit, la dada més significativa sobre el PDI a efectes de recerca la proporciona la suma dels PDI dels tipus **Agregat**, **Titular d'Universitat** (TU) i **Catedràtic d'Universitat** (CU). La raó és que aquestes tres figures apleguen els contractes de professorat sènior amb plena capacitat teòrica per a la recerca.

Aleshores, una anàlisi de les dades ens diu que l'increment total de professorat pel que fa a la categoria TU, en passar d'un total de 58 en el curs 2002-2003 a un total de 65 en el curs 2008-2009 va ser de 7 professors. A aquest nombre, s'han de sumar 4 professors d'increment més sota la categoria d'Agregats (equivalents a TU). En el cas dels CU no hi va haver cap increment (19 en els dos períodes comparats). Per tant, podem considerar que l'**increment** de capital humà significatiu a efectes de **recerca** ha estat d'un total d'**11** professors (sempre comparant el curs 2002-2003 amb el curs 2008-2009), molt per sota de l'increment aparent total si atenem a les dades agregades.

En tot cas, podem veure que les universitats amb un nombre més alt de recursos humans per nombre absolut (sense discriminar per categories, i sense considerar la seva evolució en el temps) són la UAB i la UPF, cosa que després veurem que té una clara repercussió en l'obtenció de projectes competitius.

Taula 2.2. Evolució del Personal Docent i Investigador (PDI), per Universitat, Àrea de Coneixement i Categoria

En la taula 2.2.1 podem apreciar l'evolució de les dades totals, però en aquest cas comparant únicament els dos extrems del període, és a dir el curs 2002-2003 per una banda i el curs 2008-2009 per l'altre, per a quatre categories principals: Associat, Titular d'Universitat, Catedràtic d'Universitari i Titular d'Escola Universitària (una categoria extingida actualment). Total curs **2002-2003= 268**. Total curs **2008-2009= 338** (diferència= 70 professors més en les categories considerades).

Taula 2.2.1. Evolució de quatre categories de PDI

DOCUMENT DE TREBALL

Pel que fa a altres categories que també aporten capital humà en la recerca, com són les beques pre doctorals de formació del personal investigador, el resultat es pot considerar ajustat a les dimensions del nostre camp, ja que sumant totes les beques de les que s'han obtingut dades per aquest report (2006-2009) obtenim un total de 15 beques pre doctorals. No obstant, un aspecte a destacar és que, fins el 2006 no es van aconseguir becaris de recerca. Recordem en aquest sentit que aquesta figura és també un indicador en l'èxit (o el fracàs) de projectes de recerca ja que a per aconseguir becaris en aquesta modalitat cal haver obtingut prèviament un projecte competitiu.

En tot cas, la nostra Àrea no ha tingut cap èxit amb les beques ICREA i Ramon y Cajal, ja que no s'ha aconseguit incrementar recursos humans de recerca a través d'aquestes formes de captació de professorat en tot el període 2003-2009. Òbviament, aquest és un punt en el que els Departament esmentats hauran de fer un més gran esforç en el futur. També cal assenyalar què és una de les figures més difícils d'obtenir per aquesta via, i que també és una figura especialment difícil d'aconseguir en general en els Departaments vinculats amb la Comunicació per la seva vinculació amb les Humanitats per una banda i amb la idea de què en realitat és més un camp d'activitats professionals que una àrea pura de coneixement.

Taula 2.3. Beques i Ajuts predoctorals per a la formació de personal invstigador (FI) per àrea i anys
--

2.3. Projectes de recerca

Per tal de poder presentar una panoràmica que, al mateix temps, suposi una visió evolutiva en aquest apartat ens caldrà disposar de dades en relació, al menys, a tres línies de finançament de projectes:

1. **Projectes del Plan Nacional d'I+D+i del Ministeri.** Aquests projectes, típicament de 3 anys de durada, són molt significatius perquè constitueixen la principal font de finançament de l'activitat científica en el sistema universitari

DOCUMENT DE TREBALL

de l'estat Espanyol, i per tant, també del sistema universitari de Catalunya. Al mateix temps, en ser competitiu, es consideren un dels millors indicadors de la capacitat de cada Departament o Unitat de recerca, i per tant, també expressen la capacitat conjunta per aconseguir recursos de recerca de les universitats catalanes. Al mateix temps, aconseguir finançament per aquesta via aporta capacitat per acreditar tant la trajectòria de grups com per a la carrera acadèmica d'investigadors individuals.

2. **Ajuts de la Generalitat de Catalunya.** Tenen també un caràcter competitiu i per tant compleixen una funció similar a l'anterior. En el cas concret de la Generalitat de Catalunya, els ajuts estan adreçats a subvencionar les activitats dels grups de recerca reconeguts.

3. **Convenis amb institucions.** En aquest cas, ens centrarem en les dues entitats significatives en el camp de la recerca en Comunicació, com l'Institut d'Estudis Catalans i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya. Tot i que no sempre els convenis no necessàriament són de tipus competitiu, però sempre són projectes avaluats que necessiten a la vegada d'un currículum d'investigadors i d'un projecte adient per tal que sigui aprovat. En tot cas és evident que aquesta és una via realment molt important d'ajut a la recerca que es du a terme a Catalunya.

Abans de considerar aquestes tres línies de finançament, unes paraules sobre els projectes europeus. Tot i que sabem que en els últims anys hi ha hagut algun centre de recerca o Departament de Comunicació universitari que ha liderat projectes europeus, no hem pogut trobar casos en el període considerat en aquest report. Amb una única excepció. Es tracta d'un projecte europeu que va estar liderat per l'Institut de Cultura de Barcelona (ICUB). Això ha generat algun dubte als autors d'aquest report en el sentit de la pertinència d'incloure aquest projecte, o no en el Report. El dubte prové únicament del fet en principi no es un centre de recerca. No obstant, és evident que els projectes europeus són d'una gran importància i prestigi. Per aquesta raó, hem considerat finalment més que oportú mencionar-lo aquí.

DOCUMENT DE TREBALL

El projecte en qüestió s'anomenava *Europe Science and the City: Promoting Scientific Culture at local level* (www.escity.org/) i tal com hem assenyalat va estar liderat per l'ICUB i dirigit pel professor Vladimir de Semir. Va tenir una durada de dos anys, i en el mateix van participar la Universitat Pompeu Fabra; el Wissenschaftszentrum Wien, d'Austria; la Municipality of Tromsø, de Noruega i l'organisme Ciència Viva, de Portugal.

2.3.1. Projectes del Plan Nacional d'I+D+I

El primer que podem destacar és el que hi va haver un total de 33 projectes competitius aconseguits per universitats catalanes en el període considerat. L'altre aspecte a considerar és que els imports, amb algunes excepcions, no són molt alts, principalment perquè el nostre camp no sol utilitzar grans infraestructures, també ens indica que són projectes que no solen incloure contractacions de becaris, com ja sabem per les dades comentades anteriorment.

En tot cas, podem veure que els imports oscil·len entre els 18 mil euros en la part més baixa i poc més de 100 mil euros en la més alta, amb una mitja aritmètica de 46.112 euros. Per a tenir una idea més fidel, podem dir que la majoria, 25, van estar dotats amb quantitats superiors als 30.000 euros. D'aquests, 10 van superar els 50 mil euros, amb tres casos destacats amb projectes superiors als 80 mil euros.

En total, estem parlant d'un import agregat de 1.521.700 € per a la recerca en Comunicació per a tot el període 2003-2009 i per a totes les universitats catalanes, la qual cosa a la seva vegada ens dona un promig de 253.617 euros per any.

Per universitats, la UAB, amb un total de 15 projectes, i la UPF, amb un total d'11, varen ser les que acumulen el nombre més alt de projectes, seguides per la URV, amb 3 i la URL amb 2. La UDG i la UDL, per la seva part, van aconseguir un projecte cadascuna. Com podem veure hi ha una correlació entre la massa de professorat i el nombre de projectes aconseguits per cada universitat.

Taula 2.4. Projectes d'investigació fonamental del Plan Nacional de I+D+i (2003-2009)
--

2.3.2. Ajuts de la Generalitat de Catalunya

Els ajuts de la Generalitat de Catalunya es concedeixen sempre a grups de recerca reconeguts, ja sigui en la seva condició de grups consolidats o de grups emergents. Aquests ajuts no van adreçats a projectes concrets, sinó a donar suport al conjunt d'activitats del grup. La taula corresponent mostra que en el període considerat es va concedir un total de 9 ajuts, tots excepte un que va ser concedit en el 2005, corresponen a l'any 2009.

Per universitats destaquen la UAB amb 4 i la UPF amb 3, seguits per la UB i la URL amb un ajut cadascuna. Com es pot veure, aquests ajuts no representen globalment un import tant alt com els projectes del Plan Nacional que hem considerat a l'apartat anterior, ja que en aquest cas estem parlant d'un import total de 361.000 euros. No obstant, a compleixen una funció important i inestimable per a la recerca en Comunicació a Catalunya, en donar continuïtat a l'activitat dels grups, sent en moltes ocasions la única font de contractació de personal de suport a les activitat de recerca.

Taula 2.5. Ajuts de la Generalitat de Catalunya a grups de recerca reconeguts 2003-2009
--

2.3.3. Convenis

La figura del Conveni és la tercera via d'obtenció de finançament habitual dels Departaments universitaris. Als efectes d'aquest informe, atesa l'amplia diversitat de convenis que pot tenir una Universitat, a causa l'amplitud d'aquesta figura legal, ens em centrat en els convenis signats amb les dues institucions més significatives de la recerca en Comunicació a Catalunya: l'Institut d'Estudis Catalans i el Consell de l'Audiovisual de Catalunya.

Podem veure que hi va haver un total de 44 convenis. Aquesta xifra ja ens diu alguna cosa molt important sobre aquesta figura que assenyalarem després. D'entrada podem

DOCUMENT DE TREBALL

veure que els imports individuals de cada conveni no solen ser molt alts. Amb poques excepcions, els imports giren al voltant dels 4.000 – 6.000 euros amb imports encara més petits. Hi ha únicament dos convenis que superen àmpliament aquests imports, amb xifres de 18.000 i de 27.400 euros respectivament.

La suma total d'aquests convenis ens dona una xifra de 282.740 euros, molt per sota de la suma agregada del Plan Nacional i també per sota de la suma agregada dels ajuts de la Generalitat.

No obstant, abans hem destacat l'alt nombre de convenis (44) si ho comparem amb el nombre de projectes del Plan Nacional (33) i d'ajuts de la Generalitat (9). El que es pot desprendre de tots aquests números es que les dues institucions considerades (l'IEC i el CAC) han jugat un important paper en el sosteniment d'un teixit de recerca, més modest per les xifres individuals, però de més abast per l'amplitud global de projectes i investigadors afectats.

Taula 2.6. Projectes, Convenis i Ajuts a la recerca en Comunicació (2003-2009)
---

3. Resultats de la recerca

En aquest apartat presentarem dades relatives als resultats de la recerca en Comunicació en el període considerat. Pel terme “resultats”, òbviament es poden entendre coses diferents, però hi ha un consens majoritari consistent en privilegiar com a tals els articles publicats a revistes indexades en bases de dades internacionals .

De fet, és el resultat de recerca sobre el que s'articula la vida acadèmica d'un investigador i dels centres dels que forma part: Grup de Recerca, Departament i Universitat. És la unitat principal d'anàlisi de la productivitat científica no només d'universitats; sinó també quan es fan anàlisis de productivitat científica per països.

A més a més dels anterior, hi ha, al menys, altres dos resultats que es consideren plenament rellevants a efectes d'aquests estudis: les patents i les tesis doctorals. En ser

DOCUMENT DE TREBALL

el nostre un àmbit propi de les Ciències Socials i les Humanitats, és normal que les patents no constitueixin un apartat significatiu (si parléssim de patents en el àmbit de la Comunicació s'entén que estariem parlant, en realitat de Telecomunicacions o de Ciències de la Computació, no de Comunicació Social).

Hi hauria un quart component teòric d'aquest apartat, les monografies. Però, tradicionalment no s'ha considerat que els llibres representin un producte científic, sinó de divulgació i, normalment, no es consideren ni les monografies ni els capítols de llibre com a part dels indicadors científic. Afortunadament, això està experimentant una lenta mutació, de manera que comença a considerar-se que la publicació de monografies o de capítols de llibres en determinades editorials es pot considerar també com a part d'una activitat, si no científica, si al menys acadèmica d'alt nivell.

Ara bé, encara no disposem en el nostre país (ni a nivell internacional) d'un sistema homogeni i homologat que proporcioni dades estadístiques sobre la producció acadèmica en forma de monografies. Potser en el futur, si es consolida la tendència apuntada podrem disposar de sèries estadístiques sobre monografies i capítols de llibre com els que tenim sobre articles de revista. Però, pel moment no és el cas.

Per tant, en aquest apartat ens centrarem primer en les publicacions d'articles, després en les revistes catalanes de documentació i finalment en la producció de tesis doctorals.

3.1. Articles a bases de dades internacionals

Degut a la seva importància, en aquest cas presentarem breument la metodologia seguida per a la compilació de les dades d'aquest capítol. Pel que fa a les revistes de recerca editades a Catalunya s'han fet servir principalment dues fonts: el llistat anomenat Carhus 10 + Plus 2010 i la base de dades Racó, ambdós de la Generalitat de Catalunya. Per a les tesis doctorals hem seguit principalment els Informes de la Comunicació de Catalunya de l'InCom (UAB).

Per a les dades sobre els articles, hem utilitzat la base de dades *Thomson Reuters Web of Knowledge* (WoK) fins fa poc coneguda com a ISI (per les sigles de l'empresa

DOCUMENT DE TREBALL

fundacional, *Institute of Scientific Information*). Com es sabut, és la base de dades de referència utilitzada a la major part dels països del món a efectes no únicament de descobriment d'informació científica, sinó també, com és el cas d'aquest Report, a efectes d'anàlisi científic. És la font de referència utilitzada també en altres procediments d'avaluació científica i acadèmica, com per exemple, per a les acreditacions de professors i en les avaluacions de sexennis de recerca.

En aquest sentit, pel que fa als articles de la bases de dades WoK-ISI, es va generar un primer llistat d'articles publicats en el període 2003- 2009 combinant descriptors temàtics de Comunicació amb dades d'afiliació geogràfica dels autors. Per tant, s'han considerat els ítems que han publicat autors que en el moment de la publicació formaven part d'una universitat o un centre de recerca de Catalunya; detectant així un total de 32 publicacions.

Si hi ha un apartat del que s'ha pogut constatar un gran canvi, de signe molt positiu en aquest cas, en la recerca en Comunicació és aquest precisament. Tal vegada, 32 publicacions pot semblar un nombre poc significatiu, però s'hauria de relacionar amb la mateixa dada procedent del Report del període 1996-2002, quan el resultat va ser de 6 en total, o sia, ara podem veure que és un resultat que en realitat representa un increment del 500 per cent (mentre que l'augment del PDI, com ja hem vist en l'apartat corresponent, ha representat al voltant d'un 15 per cent).

Una altra forma de comparar el creixement en el nombre d'articles en revistes d'impacte seria comparar el total de la producció catalana amb la producció de la resta de l'estat Espanyol. En aquest sentit, el nombre total d'articles publicats per autors d'universitats espanyoles (descomptades les universitats catalanes) va ser de 58. Dit d'una altra forma, del total dels 90 articles sobre Comunicació a la base de dades ISI originats per autors de universitats de l'estat Espanyol, 32 corresponen a autors d'universitats catalanes (i per tant Catalunya ha aportat en aquest període el 36 per cent de la producció acadèmica en Comunicació). En canvi, el total d'articles publicats en el període anterior per autors d'universitats de l'estat Espanyol (descomptades les universitats catalanes) va ser de 50. És a dir, podem veure aquí també fins a quin punt l'increment de productivitat dels autors d'universitats catalanes ha estat enormement significatiu.

DOCUMENT DE TREBALL

És en aquest sentit sobre tot que hem volgut posar l'èmfasi en la transformació (que hem anat anomenant "normalització") del nostre àmbit, amb una producció amb predomini quasi absolut d'una obra assagística, divulgativa o de pensament, sens dubte de gran qualitat, però amb poc pes des del punt de vista de la recerca, a una producció que ja inclou desenes d'articles que contenen resultats de recerca, publicats en revistes científiques i que tenen una ampla difusió potencial internacional.

Com a punts febles, hem de destacar alguns apartats, no obstant. En primer lloc, la major part dels articles es centra en publicacions amb un índex d'impacte mig o baix (segon al quart quartil), en segon lloc, menys de la meitat dels articles (14) s'han publicat en revistes internacionals en llengua anglesa. Per últim, el nombre de citacions, en promig és baix (2 per article), tot i que aquest promig resulta enganyós perquè hi ha un petit nombre d'articles amb un gran nombre de citacions (hi ha dos articles amb 12 i 24 citacions).

Taula 3.1. Articles en revistes indexades a la Base de dades ISI especialitzades en Comunicació

A la taula 3.1.1 podem observar una comparativa dels articles publicats en les Bases de dades ISI i Scopus per cadascuna de les universitats catalanes per al total del període 2003- 2009.

Taula 3.1.1. Articles publicats en les Bases de dades ISI i Scopus per cadascuna de les universitats catalanes per al període 2003-2009

A la taula 3.1.2. podem veure el nombre total d'ítems acadèmics (articles, comunicacions) segons CSIC i Dialnet en el període considerat. El gran nombre d'ítems de Google Scholar és degut a que inclou també llibres, reports, tesis, tesines, etc., o sia qualsevol ítem de tipus acadèmic.

Taula 3.1.2. Nombre total d'ítems acadèmics (articles, comunicacions) segons CSIC i Dialnet en el període considerat.

DOCUMENT DE TREBALL

A la taula 3.1.3 podem veure una taula comparativa dels articles publicats per autors d'universitats espanyoles i catalanes a la base de dades ISI.

Taula 3.1.3. Articles publicats per autors d'universitats espanyoles i catalanes a la base de dades ISI

3.2. Publicacions catalanes en Comunicació

Hem indicat abans que el nombre d'articles publicats en revistes indexades a la base de dades WoK-ISI és la referència utilitzada a nivell internacional; però és evident que això no és més que una petita part de la producció acadèmica catalana en Comunicació. Si volem tenir una idea més aproximada, un altre referent possible i molt significatiu en el context d'aquest Report són les revistes acadèmiques de Comunicació publicades a Catalunya.

En aquest sentit, pel que fa a les revistes catalanes de comunicació, podem constatar un nombre total de 13 revistes, contra un total de 9 que es van identificar en el Report anterior (1996-2002).

En les diverses taules corresponents podem veure una sèrie de dades que aporten una descripció més completa. En particular, podem veure que, pel que fa a la periodicitat predominen les publicacions semestrals, amb una única revista amb una freqüència superior (bimestral). Pel que fa a la llengua, hi ha 5 que publiquen en anglès; 4 d'elles a més a més del català o el castellà, i una cinquena que únicament publica en anglès. Naturalment, la llengua més representada és el català, ja que 10 de les 13 tenen el català com a llengua única (5) o juntament amb l'anglès o el castellà (5).

Per a completar la caracterització de les publicacions catalanes en Comunicació, a les taules corresponent podem veure les especialitats cobertes majoritàriament per cada publicació, utilitzant la mateixa categorització que hem presentat en la Introducció (Capítol 1). A més a més, hem indicat les condicions d'accés a la publicació i el tipus de drets reservats dels articles publicats.

DOCUMENT DE TREBALL

Finalment, hi ha un aspecte molt important en el cas d'una publicació acadèmica, que és precisament, a quins repertoris o bases de dades està indexada. La idea és que el millor destí d'una publicació és la seva difusió, i en el camp de la ciència, la difusió ideal hauria de tenir abast internacional. Es per a valorar aquesta dimensió d'abast de difusió de cada publicació que hem inclòs una columna on es pot veure, per a cada publicació catalana a quins repertoris o bases de dades es troba indexada.

Aquesta informació, addicionalment, és un fort indicador de qualitat, ja que els repertoris i índexs estableixen el compliment de requeriments de qualitat específics abans d'acceptar una publicació en el seus índexs.

En aquest sentit, 6 de les revistes destaquen especialment per la ampla cobertura que tenen en diversos repertoris i bases de dades a nivell de l'Estat espanyol i internacional, amb 2 d'elles en concret que, a més a més, formen part de dues bases de dades de màxim nivell internacional (ISI, Scopus). El que això significa, simplement (o gens menys) és que els articles publicats en aquestes publicacions asseguruen una alta probabilitat d'impacte als seus autors, i amb ells, a més alt reconeixement de les unitats en les que s'enquadren (Grup de Recerca, Departament, Universitat).

Taula 3.2.1. Revistes catalanes de Comunicació amb seu editorial a Catalunya (2003-2009)

Taula 3.2.2. Revistes catalanes de Comunicació: difusió, accés i reproducció

Taula 3.2.3. Classificació de les Revistes per àmbits teòrics

Taula 3.2.4. Classificació de les Revistes per sectors d'activitat

Taula 3.2.5. Revistes indexades en bases de dades acadèmiques

3.3. Tesis doctorals

El nombre total de tesis doctorals produïdes en Comunicació en universitats catalanes ha obtingut també un notable increment en comparació a les dades de l'anterior Report. En concret, a l'anterior període considerat (1996-2002) es va comptar un total de 142 tesis, contra les 171 del període del que s'ocupa aquest Report.

Destaquen, a l'igual que en altres dimensions considerades en aquest Report, les universitats UAB, amb 98 tesis i la UPF, amb 41. Segueixen després la Ramon Llull amb 8, la UOC amb 3 i la Internacional amb 1.

Taula 3.3. Tesis doctorals del període 2003-2009
---

4. Conclusions

Les principals conclusions que proposem, a partir de la consideració de les dades i informacions precedents, distribuïts en punts forts i punts febles, podrien ser les següents:

Punts forts:

1. **Normalització de la Comunicació com a disciplina científica.** Els Departaments i Facultats de Comunicació de Catalunya sempre han comptat amb una producció acadèmica de qualitat, però tradicionalment vinculada a la divulgació, l'assagística i l'obra de pensament. Per primer cop, es pot constatar una producció en la que ja apareixen resultats de recerca comunicats a través de revistes científiques que, a la seva vegada, formen part de la base de dades internacional de més prestigi del món.

DOCUMENT DE TREBALL

2. **Augment de la producció de tesis doctorals.** Podem veure que hi ha un augment sostingut en la producció de recerca original vinculada a la producció de tesis doctorals.
3. **Augment de publicacions acadèmiques catalanes.** Hi ha també un notable augment en l'existència de publicacions editades a Catalunya que formen part de repertoris nacionals i internacionals, moltes de les quals utilitzen l'anglès com a llengua de treball.
4. **Augment dels grups de recerca reconeguts.** Hem pogut constatar igualment un increment en els grups de recerca reconeguts en les categories que fa servir la Generalitat de Catalunya.
5. **Més producció i de més qualitat amb recursos humans similars.** En general, hem pogut veure que el nombre de PDI significatiu a efectes de recerca no ha experimentat grans increments des de l'anterior Report, i en canvi hem pogut constatar la millora constant de la producció científica en tots els aspectes clau considerats: publicacions en revistes amb presència en bases de dades internacionals, obtenció de projectes de recerca competitius, tesis doctorals i formació i consolidació de grups de recerca reconeguts.
6. **Millora del finançament universitari.** Sens dubte te a veure amb el que s'assenyala en el punt anterior que el període 2003-2009 va experimentar un augment progressiu de la inversió en ciència i tecnologia, com a percentatge del PIB, en tant a nivell de l'Estat espanyol com de Catalunya.

Punts febles:

7. **Manca de dimensió internacional de la producció.** Malgrat el gran increment relatiu en publicacions en bases de dades internacionals, cal augmentar (i si és el cas, derivar) la producció en revistes situades en els quartils superiors i en revistes de difusió internacional en llengua anglesa. Els investigadors catalans en Comunicació han de continuar incrementant la seva presència en publicacions

d'impacte, particularment en publicacions dels primers quartils de la base de dades WoK-ISI, la qual cosa significa inevitablement optar per publicar originalment en anglès, sense perjudici de produir després versions en llengua catalana i de la seva distribució sota alguna llicència tipus CC (sempre atenent a les possibilitats que acull la publicació original).

8. **Manca de dimensió internacional de les revistes catalanes.** El mateix es pot dir de les publicacions de Comunicació editades a Catalunya. Únicament dues de les revistes estan indexades a bases de dades internacionals de referència, i únicament una revista a la base de dades WoK-ISI. En aquest sentit, les publicacions editades a Catalunya han de considerar seriosament el compliment dels requeriments, molt exigents, és cert, de les bases de dades internacionals per tal d'anar aconseguint la seva entrada en els seus índexs.

9. **Manca de competitivitat en programes de capital humà.** Els Departaments de Comunicació del sistema universitari de Catalunya no ha estat en condicions d'optar i/o guanyar beques per a programes de contractació com les del programa ICREA o Juan de la Cierva.

10. **Inexistència de projectes europeus (en el període considerat).** Malgrat que els projectes europeus no són de ciència bàsica, sinó més aviat programes universitat-empresa, són un dels indicadors més potents de la internacionalització i la competitivitat d'una disciplina científica en un país europeu. Els Departaments de Comunicació de les nostres universitats haurien de fer una gran aposta per a començar a formar part de les universitats d'elit europees que estan en condicions d'aconseguir recerca competitiva en aquest terreny.

Com punt final, hem de destacar la idea que ha servit de fil conductor a aquest Report, a saber, que la Comunicació a Catalunya com a disciplina científica ha entrat clarament en un camí, esperem que irreversible, cap a la normalització científica d'acord amb tots els paràmetres considerats, i que podem considerar que el període analitzat assenyalava un cas d'èxit, amb totes les limitacions que es vulguin.

DOCUMENT DE TREBALL

Ara bé, en els propers anys, el PDI de les universitats catalanes ha de continuar amb el seu esforç en dos aparats clau: la internacionalització de tots els nostres paràmetres (publicacions, recerca, projectes europeus, capital humà) i la presència en publicacions del primer quartil de les bases de dades de referència.

Fonts principals consultades

- *Informe de la Comunicació a Catalunya*. Bellaterra. InCom-UAB
- Informes del Plan Nacional d'I+D+i del Ministeri d'Economia i Competitivitat
- Informes dels Ajuts a la Recerca de la Generalitat de Catalunya
- Bases de dades ISI
- Bases de dades Scopus
- Base de dades CSIC
- Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya amb resolucions de recerca
- Reports de la Recerca a Catalunya, IEC

Llocs webs més consultats

- Unitats d'R+D+I a Catalunya:
<http://www14.gencat.cat/direc/AppJava/visible/consulta.do?method=list>
- Plan Nacional de I+D+i:
<http://www.idi.mineco.gob.es/portal/site/MICINN/menuitem.29451c2ac1391f1febebed1001432ea0/?vgnextoid=79dbec05f2a7d210VgnVCM1000001d04140aRCRD>
- Meridià – Observatori de Recerca – Institut d'Estudis Catalans:
<http://meridia.iec.cat/>
- Institut de la Comunicació – InCom UAB
<http://incom.uab.cat/>

Taula 1a. Àmbits teòrics en els estudis de la Comunicació

<i>N.</i>	<i>Denominació</i>
01	Anàlisi de continguts
02	Didàctica de la comunicació
03	Disseny audiovisual
04	Disseny gràfic
05	Documentació periodística
06	Dret de la comunicació
07	Economia de la comunicació
08	Estructura de la comunicació
09	Ètica i deontologia de la comunicació
10	Història de la comunicació
11	Periodística
12	Polítiques de comunicació
13	Psicologia de la comunicació
14	Semiòtica
15	Sociologia de la comunicació i Estudis de gènere
16	Tecnologies de la informació (usos socials)
17	Teoria de la comunicació

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 1b. Sectors de la comunicació

<i>N.</i>	<i>Denominació</i>
01	Cinema
02	Editorial
03	Fonografia
04	Internet
05	Multimèdia
06	Premsa
07	Publicitat
08	Ràdio
09	Relacions públiques
10	Telecomunicacions
11	Televisió
12	Videografia

Taula 2.1. Entitats públiques i privades de recerca en Comunicació

Entitats Públiques i Privades de Recerca en Comunicació					
N.	Entitats	Any de creació	Classe	Línies de recerca	Afiliació
01	Barcelona Media - Centre d'Innovació, BM-CI	2007	Centres tecnològics avançats. Xarxa TECNIO	Sector Audiovisual	Fundació Pública
02	Centre d'Investigació Estètica dels Mitjans Audiovisuals, CINEMA	2003	Grups de recerca reconeguts	Comunicació AV	Universitat Pompeu Fabra
03	Competències, Educació Tecnologia i Societat (COMPETECS)	2004	Grups emergents reconeguts	Estudi de les competències en la formació	Universitat de Lleida
04	Cultura i Continguts Digitals: Aspectes Documentals, Polítics i Econòmics	nd	Grups de recerca reconeguts	Estudis interdisciplinaris dels continguts digitals	Universitat de Barcelona
05	Grup Comunicació Intercultural i Estratègies en Negociació (CIEN)	2001	Grups de recerca reconeguts	Usos lingüístics bilingües i multilingües i sociolingüística crítica	Universitat Autònoma de Barcelona
06	Grup de Gestió d'Informació i Gestió del Coneixement a les Organitzacions (KIMO)	nd	Grups de recerca reconeguts	Gestió del coneixement en diversos àmbits	IN3 (Universitat Oberta de Catalunya)
07	Grup de Recerca en Comunicació, ASTERISC	nd	Grups de recerca reconeguts	Comunicació Institucional	Universitat Rovira i Virgili
08	Grup de Recerca en Estratègia i Creativitat Publicitàries	nd	Grups emergents reconeguts	Publicitat	Universitat Ramon Llull
09	Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi, GRISS	1980	Grups de recerca reconeguts	Comunicació AV	Universitat Autònoma de Barcelona
10	Grup de Recerca en Periodisme, GRP	2004	Grups de recerca reconeguts	Periodisme	Universitat Pompeu Fabra
11	Grup de Recerca en Publicitat i Comunicació Radiofònica, PUBLIRADIO	nd	Grups de recerca reconeguts	Publicitat i comunicació empresarial	Universitat Autònoma de Barcelona

DOCUMENT DE TREBALL

12	Grup de Recerca en Tecnologia Musical , MTG	1994	Centre IT, Xarxa TECNIO	Sector Audiovisual	Universitat Pompeu Fabra
13	Grup de Recerca en TIC i Educació (Edu L@B)	nd	Grups emergents reconeguts	TIC i Educació (e-learning)	Universitat Oberta de Catalunya
14	Grup de Tecnologies Interactives, GTI	2009	Centres IT. Xarxa TECNIO	Sector Audiovisual	Universitat Pompeu Fabra
15	Grup d'Estudis Mètrics sobre el Valor i l'Ús de la Informació (I-VIU)	2004	Grups de recerca reconeguts	Estudis mètrics i estadístics d'informació	Universitat de Barcelona
16	Grup Estudis de Gènere: Traducció, Literatura, Història i Comunicació	1999	Grups de recerca reconeguts	Gènere i anàlisi del discurs	Universitat de Vic
17	Grup Gabinet de Comunicació i Educació	1994	Grups de recerca reconeguts	Educació i Comunicació	Universitat Autònoma de Barcelona
18	Grup Internacional d'Estudis sobre Comunicació i Cultura	2001	Grups de recerca reconeguts	Portal de Estudis de Comunicació	Universitat Autònoma de Barcelona
19	Grup Llengua i Publicitat , LiP	1998	Grups de recerca reconeguts	Publicitat	Universitat de Barcelona
20	Grup Llengua, Cultura i Identitat	nd	Grups emergents reconeguts	Lingüística i cultura de la Catalunya contemporània	Universitat Oberta de Catalunya
21	Grup Mediaccions	nd	Grups emergents reconeguts	Estudi sociocultural d'Internet, tecnologies digitals i nous mitjans	Universitat Oberta de Catalunya
22	Grup Transmedia	2004	Grups de recerca reconeguts	Traducció audiovisual i accessibilitat AV	Universitat Autònoma de Barcelona
23	Institut de la Comunicació (InCom)	1997	Institut Universitari	Ciències de la Comunicació	Universitat Autònoma de Barcelona
24	Institut Universitari de Lingüística Aplicada (IULA)	1995	Institut Universitari de Recerca	(2003-2007) Grup DigiDoc	Universitat Pompeu Fabra
25	Internet i Innovació Digital a Catalunya, i2CAT	1999	Centre CERCA	Sector Audiovisual	Generalitat de Catalunya

DOCUMENT DE TREBALL

26	Laboratori de Mitjans Interactius, LMI	1998	Grups de recerca reconeguts	Educació i Comunicació	Universitat de Barcelona
27	Observatori de la Comunicació Científica	1994	Grup de Recerca i estudis (conveni)	Comunicació Científica	Universitat Pompeu Fabra
28	Observatori i Grup de Recerca sobre Migració i Comunicació, MIGRACOM	1995	Grups de recerca reconeguts	Migració i Comunicació	Universitat Autònoma de Barcelona
29	Parc Audiovisual de Catalunya, PAC	2006	Parcs científics i tecnològics	Sector Audiovisual	Generalitat de Catalunya i Ajuntament de Terrassa
30	Societat Catalana de Comunicació	1986	Filial del IEC	Ciències de la Comunicació	Institut d'Estudis Catalans
31	Unitat d'Investigació en Comunicació Audiovisual, UNICA	1997	Grups de recerca reconeguts	Comunicació AV	Universitat Pompeu Fabra

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'Observatori de Recerca (Meridià) de l'IEC, Unitats d'R+D+I a Catalunya (Generalitat de Catalunya) i dels llocs webs respectius dels centres i grups de recerca.

Notes: nd = no disponible. La numeració no és significativa. L'ordenació és alfabètica.

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 2.2. Evolució del Personal Docent i Investigador (PDI), per Universitat, Àrea de Coneixement i Categoria

Evolució del Personal Docent i Investigador (PDI), per Universitat, Àrea de Coneixement i Categoria									
Universitat	Àrea de Coneixement	Categoria	02-03	03-04	04-05	05-06	06-07	07-08	08-09
UDG	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Agregat							2
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Agregat							1
UAB	Periodisme	Agregat					1	1	1
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Altres	1		1	1	4		
UDG	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Altres				1	1	1	1
UPF	Periodisme	Altres		1			3		
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat	44	47	46	63	67	84	98
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat	60	46	50	51	63	66	57
UDL	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat		4	5	5	10	9	10
UDG	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat				1	5	8	11
URV	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat	5	4	3	3	3	3	2
UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat	1	2	1	1			
UPF	Periodisme	Associat	43	40	42	42	41	38	38
UAB	Periodisme	Associat	31	32	31	33	29	34	36
URV	Periodisme	Associat	2	2	2	2	1	1	1
UDL	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat mèdic				1			
UDL	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat Substitut			3	2		2	

DOCUMENT DE TREBALL

UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Associat Substitut	2	1	1				
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Col. Permanent					1		3
UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Col. Temporal					1	1	1
UDG	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Col. Permanent						1	1
UPF	Periodisme	Col. Permanent							2
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Col. Temporal				1	4	5	2
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Col. Temporal		2	2	2	2		
UPF	Periodisme	Col. Temporal				2	4	5	1
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	CU	5	4	3	3	3	4	4
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	CU	1	1	1	1	1	2	2
UAB	Periodisme	CU	8	7	7	8	7	10	9
UPF	Periodisme	CU	5	4	4	4	5	5	4
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Emèrit		1	1	2	3	2	2
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Emèrit		1	1	1	1	2	2
UAB	Periodisme	Emèrit	2	2	2	1	1	2	1
UPF	Periodisme	Emèrit							1
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Lector			3	4	4	5	5
UDL	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Lector			1	1	1	1	1
UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Lector				1	1	1	1
UDG	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Lector				1	1	1	
UAB	Periodisme	Lector		1	2	2	3	5	5

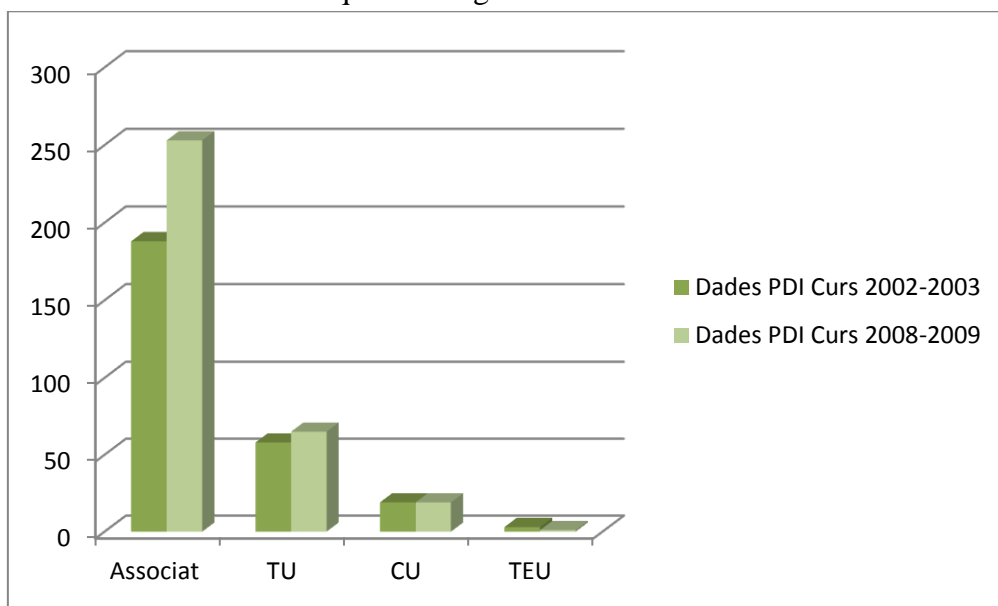
DOCUMENT DE TREBALL

UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	No disponible				1	3	3	1
URV	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TEU		1	1	1	1	1	1
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TEU	1	2	1	1			
UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TEU	1						
UPF	Periodisme	TEU	1						
UAB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TU	26	37	37	36	34	34	35
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TU	8	7	6	6	6	4	8
UB	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TU	2	3	3	3	3	3	2
URV	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TU				1	1	1	2
UDL	Comunicació Audiovisual i Publicitat	TU		1	1	1	1		
UAB	Periodisme	TU	21	21	19	17	17	11	13
UPF	Periodisme	TU		2	2	2	2	2	3
URV	Periodisme	TU	1	2	2	2	1	1	2
UPF	Comunicació Audiovisual i Publicitat	Visitant						1	
UPF	Periodisme	Visitant							1

Font: Elaboració pròpia amb dades de la Secretaria d'Universitats i Recerca (Generalitat de Catalunya).

Nota: CU = Catedràtic d'Universitat. TU = Titular d'Universitat. TEU = Titular d'Escola Universitària

Taula 2.2.1. Evolució de quatre categories de PDI.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la taula 2.2.

Taula 2.3. Beques i ajuts predoctorals per a la formació de personal investigador (FI) per àrea i anys

Beques i ajuts pre doctorals per a la formació de personal investigador (FI) per àrea i anys							
Àrea/Any	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Comunicació AV i Publicitat	0	0	0	0	4	2	3
Periodisme	0	0	0	4	2	0	0

Font: Observatori de la Recerca (Meridià) IEC

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 2.4. Projectes d'investigació fonamental del Plan Nacional de I+D+i (2003-2009)

Projectes d'investigació fonamental del Plan Nacional de I+D+i (2003-2009)					
N.	Any	Import	Títol	Investigador Principal	Universitat
01	2003	23.600 €	La comunicación local en el entorno digital en España. Transformaciones del sistema audiovisual local.	Corominas Piulats, Maria	UAB
02	2003	24.000 €	Corrientes estéticas del audiovisual en el contexto europeo	Font Blanch, Domènec	UPF
03	2003	20.800 €	Nueva tecnología de la información y cambio comunicativo en las comunidades autónomas españolas	Murciano Martínez, Marcial	UAB
04	2004	26.220 €	Web semántica y sistemas de información documental	Codina Bonilla, José Luis	UPF
05	2004	35.880 €	Estrategias de la comunicación social de los organismos del estado a través de la publicidad institucional	Ruiz Collantes, Francisco Javier	UPF
06	2004	31.280 €	El proceso de comunicación de riesgo en Tarragona: análisis de la percepción y recepción social del riesgo petroquímico. Participación social, comunidad local y comunicación de proximidad	Farré Coma, Jordi	URV
07	2005	31.416 €	La radio como medio de integración social: desarrollo de un instrumento de medición de audiencias excluidas para la realización de campañas publicitarias institucionales de interés social	Balsebre Torroja, Armando	UAB
08	2005	33.320 €	Infancia, violencia y televisión. Los espacios informativos y los imaginarios de la violencia en los niños y adolescentes	Busquet Duran, Jordi	URL
09	2006	84.700 €	Ética y excelencia informativa. La deontología periodística frente a las expectativas de la ciudadanía en Cataluña	Alsius Clavera, Salvador	UPF
10	2006	72.600 €	Observatorio del cine europeo contemporáneo	Font Blanch, Domènec	UPF
11	2006	45.980 €	Televisión interactiva en el entorno Cross Media: tipología de la oferta, los contenidos, los formatos y los servicios emergentes	Franquet Calvet, Rosa	UAB
12	2006	66.550 €	Estudio de la programación de la tv digital: innovación en contenidos, formatos y técnicas de programación en la TDT	Prado Pico, Emili	UAB

DOCUMENT DE TREBALL

13	2006	66.550 €	Instrumentos de análisis y medición de la ficción televisiva internacional	Vilches Manterol, Lorenzo	UAB
14	2007	44.770 €	Transformaciones del sistema de radio y televisión en España en el contexto de la digitalización (1997-2010)	Boner Bagant, Montse	UAB
15	2007	21.296 €	Modelo social, cultural y estético de televisión española en Cataluña (1959-2009)	Cerdan Los Arcos, José Francisco	UAB
16	2007	53.240 €	La percepción del riesgo petroquímico en Tarragona y la unión europea. Efectos sociales de la comunicación institucional y de los medios de información	Farré Coma, Jordi	URV
17	2007	43.560 €	La publicidad de tv entre otros factores socioculturales influyentes en los TCA estudio exploratorio y experimental	Jiménez Morales, Monika	UPF
18	2007	20.570 €	Las revistas literarias del novecientos a las vanguardias. Digitalización y estudio de patrimonio hemerográfico	Male Pegueroles, Jordi	UDL
19	2007	39.930 €	Música y cine en España: recuperación, inventario y difusión de un patrimonio cultural multidisciplinar	Radigales Babi, Jaume	URL
20	2008	90.750 €	Nuevas estrategias de publicidad y promoción de las marcas turísticas españolas en la web	Fernández Cavia, José	UPF
21	2008	38.115 €	Televisión y deliberación política. La construcción del espacio público a través de los géneros televisivos de la realidad en España	Gifreu Pinsach, Josep	UPF
22	2008	45.980 €	Pluralismo y grupos de comunicación en España: la concentración de audiencias	Llorens Maluquer, Carlos	UAB
23	2008	36.300 €	Las políticas públicas de impulso a la sociedad de la información en España: evaluación de las estrategias y actuaciones en nueve comunidades autónomas	Murciano Martínez, Marcial	UAB
24	2008	49.610 €	Medios de comunicación y violencia de género: ¿catalizadores o elementos de prevención?	Tortajada Giménez, Yolanda	URV
25	2008	47.190 €	La construcción social del espacio euro mediterráneo en los medios de comunicación. La información en prensa y televisión	Velázquez García-Talavera, Teresa	UAB

DOCUMENT DE TREBALL

26	2009	38.478 €	Evolució de los cibermedios españoles en el marco de la convergencia. Análisis del mensaje	Días Noci, Javier	UPF
27	2009	67.760 €	Observatorio del cine europeo contemporáneo	Font Blanch, Domènec	UPF
28	2009	52.998 €	Entorno Cross Media: transformaciones organizativas y productivas en los grupos radiotelevisivos	Franquet Calvet, Rosa	UAB
29	2009	16.819 €	Noticias internacionales de España: la transición (1975-1978). El tratamiento informativo y la percepción exterior de la política española en la prensa internacional	Guillamet Lloveras, Jaume	UPF
30	2009	37.752 €	La sono-esfera digital como nuevo entorno de recepción de mensajes sonoros entre los jóvenes. Estudio de los hábitos de escucha para el desarrollo de nuevos formatos de publicidad institucional	Perona Páez, Juan José	UAB
31	2009	18.150 €	El nacimiento del escritor-periodista en Cataluña (1909-1936). Análisis histórico, repertorio crítico y difusión de un nuevo género literario	Pla Barbero, Francesc Xavier	UDG
32	2009	106.722 €	Innovaciones programáticas y de inserción publicitaria en la TDT generalista europea	Prado Pico, Emili	UAB
33	2009	88.814 €	Instrumentos y mediciones de análisis de la ficción en la convergencia televisiva	Vilches Manterol, Lorenzo	UAB

Fonts: Observatori de la Recerca (Meridià) l'IEC. Ministeri d'Economia i Competitivitat.

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 2.5. Ajuts de la Generalitat de Catalunya a grups de recerca reconeguts 2003-2009

Ajuts de la Generalitat de Catalunya a grups de recerca reconeguts 2003-2009			
Any	Universitat	Grup de Recerca	Subvenció
2005	UPF	Unitat d'Investigació en Comunicació Audiovisual (UNICA)	49.000 €
2009	UB	LMI. Laboratori de Mitjans Interactius	55.200 €
2009	UAB	Grup de Recerca en Imatge, So i Síntesi (GRISS)	43.200 €
2009	UPF	Unitat d'Investigació en Comunicació Audiovisual (UNICA)	40.800 €
2009	UAB	Grup Internacional d'Estudis sobre Comunicació i Cultura	39.200 €
2009	UPF	Centre d'Investigació Estètica dels Mitjans Audiovisuals (Cinema)	36.000 €
2009	UAB	Gabinet de Comunicació i Educació	33.600 €
2009	UAB	Publiradio, Grup de Recerca en Publicitat i Comunicació Radiofònica	32.800 €
2009	URL	Grup de Recerca en Estratègia i Creativitat Publicitàries	31.200 €

Font: Observatori de la Recerca (Meridià) de l'IEC.

Taula 2.6. Projectes, Convenis i Ajuts a la recerca en Comunicació (2003-2009)

Projectes, Convenis i Ajuts a la Recerca en Comunicació (2003-2009)						
N.	Any	Institució atorgadora	Import	Projectes aprovats	Primer Signant	Afiliació
01	2003	CAC	2.800 €	Publicitat audiovisual i trastorns del comportament alimentari. De l'estereotip publicitari adult a la realitat preadolescent	Jiménez Morales, Mònika	UPF
02	2003	CAC	3.500 €	El tractament de la diversitat cultural als mitjans audiovisuals segons telespectadors joves	Prats Gil, Enric	UB
03	2003	CAC	5.700 €	La publicitat dels aliments funcionals: noves tecnologies alimentàries i la seva adequació als principis d'ètica publicitària	Fernández Peña, Emilio	UAB
04	2003	CAC	5.000 €	De nens exigents i joves lliures: el corpus normatiu subjacent en la matèria publicitària	González Balletbò, Isaac	UOC
05	2003	CAC	2.698 €	Los nuevos modelos de mujer y de hombre de la publicidad televisiva actual	Pablos Coello, José Manuel de	ULL
06	2004	IEC	6.000 €	La Periodística científica als Països Catalans	Casasús Guri, Josep Maria	IEC
07	2004	CAC	7.740 €	Detecció i definició dels nous perfils professionals de l'actual panorama audiovisual i multimèdia català	Scolari, Carlos Alberto	UVIC
08	2004	CAC	6.000 €	La ciència als espais de televisió infantils	López Ferrando, Mònica	UPF
09	2004	CAC	7.660 €	La subtitulació dels programes infantils a la televisió: una eina útil d'aprenentatge de la lectura per als infants amb sordesa	Cambra Vergés, Cristina	UAB
10	2004	CAC	8.600 €	El tractament de la immigració i la religió als informatius de les televisions locals	Agüareles Anoro, Miguel Ángel	UB
11	2005	IEC	6.000 €	Periodística científica als Països Catalans	Casasús Guri, Josep Maria	IEC

DOCUMENT DE TREBALL

12	2005	CAC	7.000 €	Violència simbòlica i models amorosos en la ficció televisada seriada per al consum adolescent i juvenil. Estudi de cas (Porca misèria).	Medina Bravo, Pilar	UPF
13	2005	CAC	7.410 €	Televisions de proximitat, participació pública i governança ambiental en l'àmbit d'aplicació d'agendes 21 locals	Díaz Pont, Joana	UAB
14	2005	CAC	3.432 €	Identitat cultural en les sèries de ficció de producció pròpia de Televisió de Catalunya. Dels discursos a la recepció	López López, Bernat	URV
15	2005	CAC	5.800 €	Publicitat televisiva de culte al cos i insatisfacció corporal en la població jove	Jiménez Morales, Mònika	UPF
16	2005	CAC	6.000 €	Les noves addiccions en l'adolescència: internet, mòbil i els videojocs	Castellana, Montserrat	URL
17	2005	IEC	18.000 €	Els estudis universitaris de Comunicació Audiovisual i la seva relació amb les indústries del sector als Països Catalans	Martí i Martí, Josep Maria	IEC
18	2006	IEC	7.000 €	Periodística científica als Països Catalans	Casasús Guri, Josep Maria	IEC
19	2006	CAC	6.000 €	Comunicació i dispositius mòbils a Catalunya: actors, continguts i tendències	Scolari, Carlos Alberto	UVIC
20	2006	CAC	6.000 €	El paper dels sistemes audiovisuals en l'aprenentatge i la sensibilització sobre els problemes ambientals	Espeitx, Elena	ANSOAP
21	2006	CAC	6.000 €	L'eficàcia de l'emplaçament de productes entre els infants: reconeixement, memòria, actitud i conducta. Una prova experimental	Fernández Cavia, Josep	UPF
22	2006	CAC	6.000 €	Usos i actituds dels immigrants davant dels mitjans de comunicació. Noves fronteres audiovisuals	Grup de Recerca TECCIP	URL

DOCUMENT DE TREBALL

23	2006	CAC	6.000 €	Millora de la subtitulació dels dibuixos animats de la televisió per afavorir l'aprenentatge de la lectura als infants amb sordesa	Cambra, Cristina	UAB
24	2007	CAC	6.000 €	Usos i actituds juvenils davant les noves finestres audiovisuals. Alfabetització audiovisual	Tous Rovirosa, Anna	UAB
25	2007	CAC	6.000 €	El documental com a eina educativa	Breu Pañella, Ramon	CINESCOLA
26	2007	CAC	6.000 €	Una estratègia d'alfabetització audiovisual amb Youtube	Echazarreta, Carme	UdG
27	2007	CAC	6.000 €	Infoentreteniment i percepció ciutadana de la política: el cas de Polònia	Ferré Pavia, Carme	UAB
28	2007	CAC	6.000 €	La televisión infantil frente a los niños menores de 6 años: un análisis comparativo entre programas de TV nacional y de TDT	Bartolomé Pina, Antonio	UB
29	2008	CAC	6.000 €	Elaboració de material audiovisual per motivar la lectura a l'alumnat amb sordesa	Cambra Vergés, Cristina	UAB
30	2008	CAC	4.500 €	La cobertura dels grups d'interès i dels moviments socials a les notícies de TV3	Montero Sánchez, María Dolores	UAB
31	2008	CAC	4.500 €	Els reptes de la comunicació en l'era de la convergència mediàtica	Masip, Pere	URL
32	2008	CAC	4.500 €	Joves, amor i sèries de televisió. Incidència de l'alfabetització audiovisual en la (re)interpretació dels relats amorosos televisius.	Aran Ramspott, Sue	URL
33	2008	CAC	6.000 €	Processament i eficàcia de les formes noves (formats no convencionals) de publicitat televisiva	Añaños Carrasco, Elena	UAB
34	2008	CAC	4.500 €	Els rols de gènere, les relacions d'amor i de sexe en les sèries de ficció i la seva recepció per part de les i els adolescents a Catalunya. El cas de Sin tetas no hay paraíso	Capdevila Gómez, Arantxa	URV

DOCUMENT DE TREBALL

35	2008	IEC	7.000 €	Periodística d'autor comparada entre Catalunya i països americans	Casasús Guri, Josep Maria	IEC
36	2008	IEC	27.400 €	Catàleg històric general de la premsa en català. I. L'eclosió de les publicacions (1810-1898)	Guillamet Lloveras, Jaume	IEC
37	2009	IEC	6.000 €	Identificació Catalanística	Casasús Guri, Josep Maria	IEC
38	2009	IEC	6.000 €	Avaluació del continguts científics i la seva recepció als programes magazine de la televisió pública catalana	Casasús Guri, Josep Maria	IEC
39	2009	CAC	3.500 €	La clusterització de la indústria audiovisual de proximitat entorn dels serveis públics de TDT local	Fernández Quijada, David	UAB
40	2009	CAC	6.000 €	Pantalles, continguts i usuaris. Panorama de la convergència mediàtica digital, els continguts i el consum a Catalunya	Navarro Güere, Héctor	UVIC
41	2009	CAC	5.500 €	Els mitjans de comunicació local en el procés d'integració de la població estrangera resident a CAT. Estratègies i polítiques programàtiques	Gutiérrez, María	UAB
42	2009	CAC	5.000 €	Narratives transmediàtiques, convergència audiovisual i noves estratègies de comunicació	Alberto Scolari, Carlos	UPF
43	2009	CAC	5.000 €	Anàlisi de la cobertura de la catàstrofe humanitària d'Haití	Santolino Prieto, Montse	FCONGD
44	2009	CAC	5.000 €	Aplicació de tècniques de generació automàtica de la parla en producció audiovisual	Alías Pujol, Francesc	URL

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Observatori de la Recerca (Meridià) IEC i del Consell Audiovisual de Catalunya (CAC).

Notes: sota l'epígraf "primer signant" indiquem el primer investigador que constava en el document d'atorgament de l'ajuda.

Taula 3.1. Articles en revistes indexades a la Base de dades ISI especialitzades en Comunicació

Articles en revistes indexades a la Base de dades ISI especialitzades en Comunicació			
Revista	FI (2009)	Articles	Citacions totals
Canadian Journal of Information and Library Science	0		
Communication Monographs	1.18		
Communication Research	1.354		
Communication Theory	1.208		
Comunicar	0.02	3	2
Comunicación y Sociedad	0.428	5	2
Critical Studies in Media Communication	1.18		
Discourse & Communication	0.068	1	3
Discourse & Society	1.3	1	7
Discourse Studies	1.016	1	12
Estudios sobre el Mensaje Periodístico	nd	3	0
El profesional de la Información	0.478	7	6
Environmental Communication-A Journal of Nature and Culture	0.185		
European Journal of Communication	0.7		
Harvard International Journal of Press- Politics	1.167		
Health Communication	1.277		
Human Communication Research	2.2		
IEEE Transactions on Professional Communication	0.804		
Information, Communication & Society	nd	2	4
International Journal of Advertising	1.091		
International Journal of Press-Politics	0.833		
International Journal of Public Opinion Research	0.846		
Journal of Advertising	1.165		
Journal of Advertising Research	0.8		

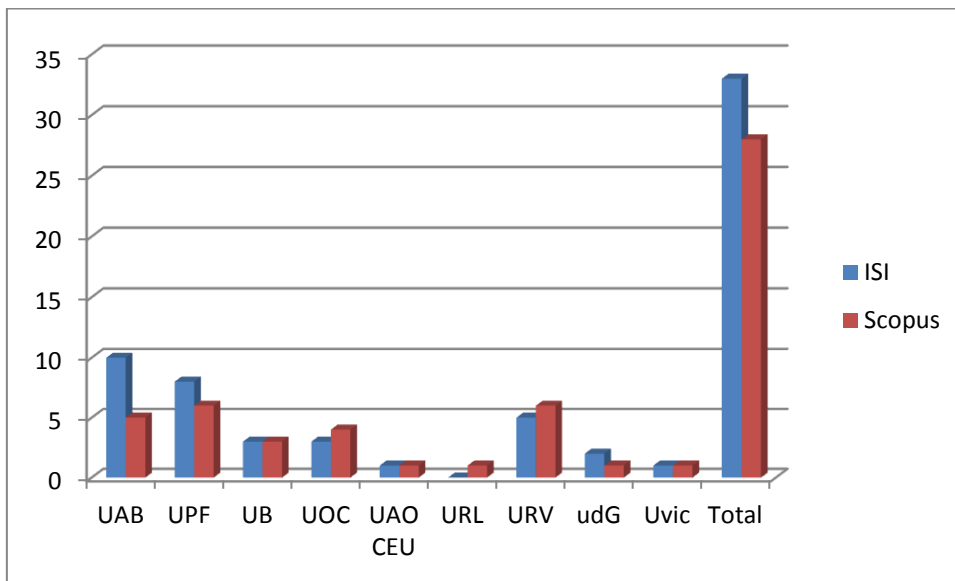
DOCUMENT DE TREBALL

Journal of Applied Comunication Research	0.933		
Journal of Business and Technical Communication	0.545		
Journal of Communication	2.415		
Journal of Health Communication	1.344		
Journal of Information Technology	2.049		
Journalism & Mass Communication Quarterly	0.362		
Journal of Media Economics	0.429		
Journal of Scholarly Publishing	0.237		
Javnost - The Public	0.18		
Language Communication	0.791		
Media Culture & Society	0.741	1	3
New Media & Society	1.326	1	3
Political Communication	1.282		
Public Culture	0.85		
Public Opinion Quarterly	1.588		
Public Relations Review	0.628	5	24
Public Understanding Of Science	1.981	1	0
Quarterly Journal of Speech	0.395		
Science Communication	1.054	1	0
Technical Communication	1.064		
Written Communication	0.621		
Total		32	66

Font: Elaboració pròpia a partir de la consulta de la Base de dades ISI.
 Nota: FI = Factor d'impacte. Es calcula en funció del nombre de citacions rebudes per cada publicació d'altres publicacions ISI.

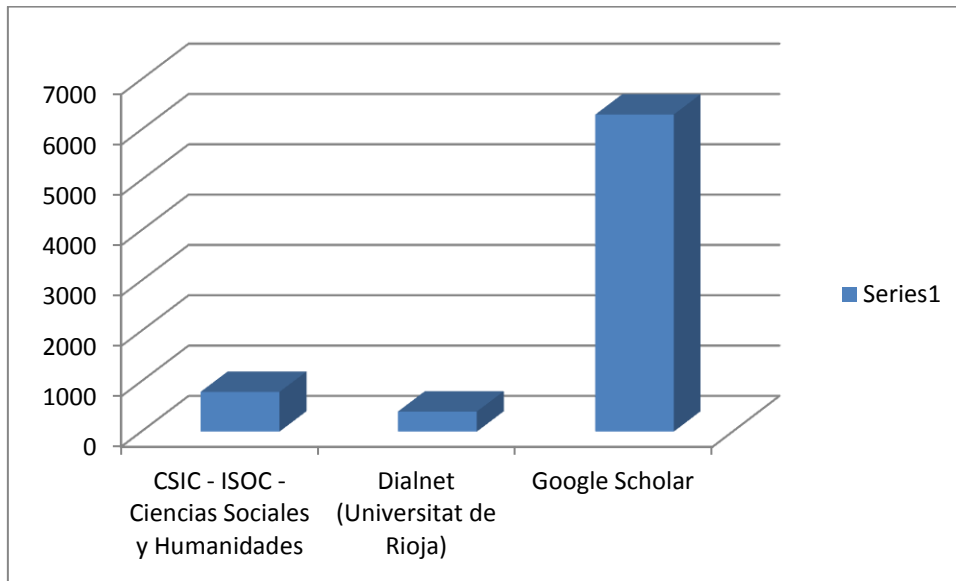
DOCUMENT DE TREBALL

Taula 3.1.1. Articles publicats en les Bases de dades ISI i Scopus per cadascuna de les universitats catalanes per al període 2003-2009

Font: elaboració pròpia amb la consulta de les bases de dades ISI i Scopus.

Taula 3.1.2. Nombre total d'ítems acadèmics (articles, comunicacions) segons CSIC i Dialnet.

Font: elaboració pròpia amb les bases de dades mencionades al diagrama

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 3.1.3. Articles publicats per autors d'universitats espanyoles i catalanes a la base de dades ISI

Llistat de autors en revistes indexades a la Base de dades ISI			
Revista	FI (2009)	Univ. espanyoles	Univ. catalanes
Canadian Journal of Information and Library Science	0		
Communication Monographs	1.18		
Communication Research	1.354		
Communication Theory	1.208		
Comunicar	0.02	21	3
Comunicación y Sociedad	0.428	5	5
Critical Studies in Media Communication	1.18		
Discourse & Communication	0.068	1	1
Discourse & Society	1.3	1	1
Discourse Studies	1.016	1	1
Estudios sobre el Mensaje Periodístico		14	3
El profesional de la Información	0.478		7
Environmental Communication-A Journal of Nature and Culture	0.185		
European Journal of Communication	0.7		
Harvard International Journal of Press- Politics	1.167		
Health Communication	1.277		
Human Communication Research	2.2		
IEEE Transactions on Professional Communication	0.804		
Information, Communication & Society		1	2
International Journal of Advertising	1.091	2	
International Journal of Press-Politics	0.833		
International Journal of Public Opinion Research	0.846	1	
Journal of Advertising	1.165		
Journal of Advertising Research	0.8	1	

DOCUMENT DE TREBALL

Journal of Applied Comunication Research	0.933		
Journal of Business and Technical Communication	0.545		
Journal of Communication	2.415	2	
Journal of Health Communication	1.344	1	
Journal of Information Technology	2.049		
Journalism & Mass Communication Quarterly	0.362		
Journal of Media Economics	0.429		
Journal of Scholarly Publishing	0.237		
Javnost - The Public	0.18		
Language Communication	0.791		
Media Culture & Society	0.741	3	1
New Media & Society	1.326	1	1
Political Communication	1.282		
Public Culture	0.85		
Public Opinion Quarterly	1.588		
Public Relations Review	0.628	2	5
Public Understanding Of Science	1.981		1
Quarterly Journal of Speech	0.395		
Science Communication	1.054		1
Technical Communication	1.064		
Written Communication	0.621	1	
Total		58	32

Font: Elaboració pròpia a partir de la base de dades ISI

DOCUMENT DE TREBALL

Taula 3.2.1. Revistes catalanes de Comunicació amb seu editorial a Catalunya (2003-2009)

Revistes catalanes de Comunicació amb seu editorial a Catalunya (2003-2009)			
Revista	Periodicitat	Llengua articles	Any creació
Anàlisi. Quaderns de Comunicació i Cultura	Trimestral	Català, Espanyol	1980
Anuario Hipertext.net	Anual	Espanyol, anglès	2003
Catalan Journal of Communication & Cultural Studies	Semestral	Anglès	2009
BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació	Semestral	Català, espanyol, anglès, francès i portuguès	1998
El profesional de la información	Bimestral	Espanyol	1992
Ítem: revista de biblioteconomia i documentació	Semestral	Català	1987
Quaderns del CAC	Semestral	Català	1998
Treballs de comunicació	Semestral	Català	1991
Trípodos	Semestral	Català, espanyol, anglès	1996
UOC Papers, revista sobre la societat del coneixement	Semestral	Català, espanyol, anglès	2005
Periodística	Anual	Català	1990
Ruta: Revista Universitaria de Trabajos Académicos	Anual	Català, espanyol	2008
Gazeta	Anual	Català	1994

Font: Elaboració pròpia a partir de la llista Carhus 10 + Plus 2010 i la base de dades de revistes catalanes Racó.

Taula 3.2.2. Revistes catalanes de Comunicació: difusió, accés i reproducció

Revistes catalanes de Comunicació: difusió, accés i reproducció				
Revista	Paper	Web	Accés	Drets autor
Anàlisi. Quaderns de Comunicació i Cultura	No	Sí	Obert	Domini públic
Anuario Hipertext.net	No	Sí	Obert	Domini públic
Catalan Journal of Communication & Cultural Studies	Sí	Sí	Pagament	Drets reservats
BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació	No	Sí	Obert	Domini públic
El professional de la informació	Sí	Sí	Subscripció	Drets reservats
Item: revista de biblioteconomia i documentació	Sí	Sí	Subscripció	Drets reservats
Quaderns del CAC	Sí	Sí	Obert	Domini públic
Treballs de comunicació	Sí	Sí	Obert	Domini públic
Trípodos	Sí	No	Pagament	Drets reservats
UOC Papers, revista sobre la societat del coneixement	No	Sí	Obert	Domini públic
Periodística	Sí	Sí	Obert	Domini públic
Ruta: Revista Universitaria de Trabajos Académicos	No	Sí	Obert	Domini públic
Gazeta	No	Sí	Obert	Domini públic

Taula 3.2.3. Classificació de les Revistes per àmbits teòrics

Classificació de les Revistes per àmbits teòrics	
Àmbits teòrics de recerca	Revistes
Anàlisi de continguts	Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos; Periodística (5)
Disseny audiovisual	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Anuario Hipertext.net (2)
Documentació periodística	BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Hipertext.net (4)
Dret de la comunicació	Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos (3)
Economia de la comunicació	Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos (3)
Estructura de la comunicació	Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos (3)
Ètica i deontologia de la comunicació	Periodística (1)
Història de la comunicació	Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; Periodística; Gazeta (3)
No definit (temes de Comunicació en general)	Ruta: Revista Universitaria de Trabajos Académicos
Periodística	Periodística (1)
Polítiques de comunicació	Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos (3)
Tecnologies de la informació (usos socials)	Quaderns del CAC; Trípodos (2)

Taula 3.2.4. Classificació de les Revistes per sectors d'activitat

Classificació revistes per sectors d'activitat	
Sector	Revista
Cinema	Trípodos (1)
Internet	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Anuario Hipertetx.net; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos; UOC Papers: revista sobre la societat del coneixement (10)
Multimèdia/Cibermitjans	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Anuario Hipertetx.net; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Quaderns del CAC; UOC Papers, revista sobre la societat del coneixement (8)
No definit (comunicació en general)	Ruta: Revista Universitaria de Trabajos Académicos
Premsa	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Treballs de comunicació; Periodística; Gazeta (8)
Publicitat	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; Trípodos (3)
Ràdio	Trípodos (1)
Relacions públiques	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; Trípodos (3)
Telecomunicacions	BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Quaderns del CAC (4)
Televisió	Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura; Catalan Journal of Communication & Cultural Studies; BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació; El professional de la informació; Item: revista de biblioteconomia i documentació; Quaderns del CAC; Treballs de comunicació; Trípodos (8)

Taula 3.2.5. Revistes indexades en bases de dades acadèmiques

Revistes indexades en Bases de dades acadèmiques							
Revista	ISI	Scopus	ISOC (CSIC)	Latindex	CARHUS Plus+	In-Recs	Racó
Anàlisi: Quaderns de Comunicació i Cultura			Sí	Sí	Sí	Sí	Sí
Anuario Hipertext.net			Sí	Sí	Sí	Sí	
Catalan Journal of Communication & Cultural Studies					Sí		
BiD: textos universitaris de biblioteconomia i documentació		Sí	Sí	Sí	Sí	Sí	
El profesional de la información	Sí	Sí			Sí		
Item: revista de biblioteconomia i documentació			Sí		Sí		
Quaderns del CAC					Sí		
Treballs de comunicació					Sí		
Trípodos					Sí		
UOC Papers, revista sobre la societat del coneixement			Sí	Sí	Sí		
Periodística							Sí
Ruta: Revista Universitaria de Trabajos Académicos							Sí
Gazeta							Sí

Taula 3.3. Tesis doctorals del període 2003-2009

Tesis doctorals període 2003-2009								
Universitat	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	Total
Universitat Autònoma de Barcelona	18	12	9	15	15	19	10	98
Universitat de Barcelona	0	2	1	0	1	1	3	8
Universitat Pompeu Fabra	8	5	4	6	3	9	6	41
Universitat Oberta de Catalunya (IN3)	0	0	0	0	0	0	3	3
Universitat Internacional de Catalunya	0	0	0	1	0	0	1	1
Universitat Ramon Llull	0	3	3	6	3	3	2	20
Total per any	26	22	17	28	22	32	25	171

Font: Informes de la Comunicació a Catalunya (InCom, UAB)